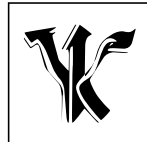


МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ



МАУП

**ЕКСПЕРТ:
ПАРАДИГМИ ЮРИДИЧНИХ НАУК
І ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**

**EXPERT: PARADIGM OF LAW
AND PUBLIC ADMINISTRATION**

№ 2 (26), 2023



Видавничий дім
«Гельветика»
2023

Експерт: парадигми юридичних наук
і державного управління
Видається з 2018 року
Періодичність: 6 разів на рік
Друкується за рішенням Вченої ради
Міжрегіональної Академії управління персоналом
(протокол № 7 від 05.07.2023)
Видання є таким, що реферується в міжнародних
та вітчизняних наукометричних базах:
Index Copernicus, ResearchBib,
Turkish Education Index, Polish Scholarly Bibliography,
Google Scholar, "Україніка наукова", ESJI .
Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 № 1643 (Додаток 4) журнал включено
до Переліку наукових фахових видань України
у категорії «Б».
Спеціальності: 081 – Право, 281 – Публічне управління
та адміністрування, 293 – Міжнародне право.
Статті у виданні перевірені на наявність плагіату
за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.
Відповідальність за зміст, достовірність фактів, цитат,
цифр несуть автори матеріалів. Редакція залишає за
собою право на незначне редагування і скорочення
(зі збереженням авторського стилю та головних
висновків). Редакція не завжди поділяє думки авторів
та не несе відповідальність за надану ними інформацію.
Матеріали подано в авторській редакції.
Передрук — тільки з дозволу редакції.
Адреса редакційної колегії:
ПрАТ "ВНЗ "Міжрегіональна Академія
управління персоналом"
вул. Фрометівська, 2, Київ, Україна, 03039
Офіційний сайт видання:
www.journals.maup.com.ua/index.php/expert

Expert: paradigm of law and public administration
Published from 2018
Pereodisity: 6 times a year
Published by the decision of Academic council of
Interregional Academy of Personnel Management
(Protocol № 7 from July 5, 2023)
Collection is included to the international
and domestic scientometrics databases Index
Copernicus International, ResearchBib, Turkish Education
Index, Polish Scholarly Bibliography, Google Scholar,
"Україніка наукова", ESJI .
According to the Order of the Ministry of Education
and Science of Ukraine (Annex 4), the journal is included
in the List of scientific professional publications of Ukraine,
which have been assigned the category «B».
Subject Areas: 081 – Law, 281 – Public management
and administration, 293 – International law.
The articles were checked for plagiarism
using the software StrikePlagiarism.com developed
by the Polish company Plagiat.pl.
The authors are responsible for the content,
accuracy of the facts, quotes, numbers. The editors reserves
the right for a little change and reduction
(with preservation of the author's style and main
conclusions). Editors can not share the world views of the
authors and are not responsible for the information provided.
Materials filed in the author's edition.
Reprinting — with the editorial's permission strictly.
Address of the editorial board:
Interregional Academy of Personnel Management
Str. Frometivska, 2, Kyiv, Ukraine, 03039
Official site:
www.journals.maup.com.ua/index.php/expert

Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління : збірник. № 2 (26), 2023. Київ : ПрАТ "ВНЗ
"Міжрегіональна Академія управління персоналом", 2023. 68 с.

Головний редактор

Щокін Ростислав Георгійович, доктор юридичних наук, професор, Президент Міжрегіональної Академії управління персоналом

Заступник головного редактора

Кислий Анатолій Михайлович, заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого, Міжрегіональна Академія управління персоналом.

1. Акімова Людмила Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України, професор кафедри фінансів та економічної безпеки Національного університету водного господарства та природокористування.

2. Барабаш Юрій Григорович, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії правових наук України, проректор з навчальної роботи Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.

3. Батанов Олександр Васильович, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України.

4. Берназюк Ян Олександрович, доктор юридичних наук (конституційне право; муніципальне право), професор кафедри конституційного та міжнародного права, Заслужений юрист України, професор кафедри Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського.

5. Валюх Андрій Миколайович, доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри державного управління документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування.

6. Вечорек Лешик, доктор хабілітований, доцент, завідувач кафедри кримінального права, кримінології та криміналістики Факультету юридичних і суспільних наук Університету ім. Яна Кохановського в м. Кельц (Польща).

7. Воротін Валерій Євгенович, доктор наук з державного управління, професор, завідувач відділу комплексних проблем державотворення Інституту законодавства Верховної Ради України.

8. Гурковський Володимир Ігорович, доктор наук з державного управління, старший дослідник, Перший заступник директора ВГО «Центр дослідження проблем публічного управління».

9. Кайдашев Роман Петрович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного, фінансового та банківського права Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого ПрАТ «Міжрегіональна Академія управління персоналом».

10. Кіслов Денис Васильович, доктор наук з державного управління, доцент, академік Української академії наук, Академік Національної Академії наук вищої освіти України, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом.

11. Коваленко Валентин Васильович, доктор юридичних наук, професор, провідний науковий співробітник сектору авторського права та суміжних прав лабораторії авторського права та інформаційних технологій Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України.

12. Козаченко Олександр Іванович, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, професор кафедри управління безпекою, правоохоронної та антикорупційної діяльності Міжрегіональної Академії управління персоналом.

13. Кравчук Володимир Миколайович, доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права Волинського національного університету імені Лесі Українки.

14. Кринична Ірина Петрівна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Навчально-наукового інституту захисту інформації Державного університету телекомунікацій.

15. Міхальський Томаш, доктор наук, доцент кафедри географії регіонального розвитку Гданського університету, Гданськ, Польща.

16. Мотренко Тимофій Валентинович, професор кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом, доктор філософських наук, професор, Академік Національної академії педагогічних наук України.

17. Нестерович Володимир Федорович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри державно-правових дисциплін Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка.

18. Нестор Наталія Володимирівна, доктор юридичних наук, заступник директора з наукової роботи Київського науково-дослідного інституту судових експертиз, Заслужений юрист України.

19. Ніколас Шмітт, кандидат наук, старший науковий співробітник Інституту федералізму Університету Фрібургу (Швейцарія).

20. Новак-Каляєва Лариса Миколаївна, доктор наук з державного управління, професор.

21. Орлова Наталія Сергіївна, доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри публічного управління та адміністрування Київського національного торговельно-економічного університету.

22. Рябцев Геннадій Леонідович, доктор наук з державного управління, кандидат технічних наук, професор, професор Києво-Могилянської школи врядування, головний науковий співробітник Національного інституту стратегічних досліджень, директор спеціальних проектів Науково-технічного центру «Псіхея», член Експертної ради Міністерства енергетики України, член Комітету з питань розвитку економічної конкуренції Торгово-промислової палати України, експерт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

23. Скрипнюк Олександр Васильович, доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України, Заслужений юрист України, заступник директора Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України.

24. Сопілко Ірина Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, Відмінник освіти України, Заслужений юрист України, декан юридичного факультету Національного Авіаційного Університету.

25. Стрельбицька Лілія Миколаївна, доктор юридичних наук, професор, заслужений працівник освіти України, завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін Національної академії Служби безпеки України.

26. Стрельбицький Микола Павлович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри національної безпеки Навчально-наукового інституту права імені князя Володимира Великого ПрАТ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”.

27. Сурай Інна Геннадіївна, доктор наук з державного управління, старший науковий співробітник, професор, професор кафедри публічної політики Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

28. Тимошик Лілія Павлівна, кандидат економічних наук, учений секретар Науково-дослідного центру судової експертизи з питань інтелектуальної власності Міністерства юстиції України, судовий експерт, оцінювач.

29. Титко Анна Василівна, кандидат юридичних наук, провідний науковий співробітник Національної академії внутрішніх справ.

30. Хаджирадева Світлана Костянтинівна, доктор наук з державного управління, професор, заступник директора Української школи урядування – керівник Центру оцінювання кандидатів на зайняття посади державної служби.

31. Яблонська-Бонса Йоланта, професор, доктор юридичних наук, керівник кафедри теорії, філософії та історії

права Академії Леона Козьмінського в Варшаві, Головний редактор часопису «Критика права» (Польща).

32. Якимчук Аліна Юріївна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри державного управління, документознавства та інформаційної діяльності Національного університету водного господарства та природокористування.

33. Янчук Артем Олександрович, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України, радник Першого заступника Голови Верховної Ради України.

34. Яровой Тихон Сергійович, доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного адміністрування Міжрегіональної Академії управління персоналом.

35. Яскренія Єжи, професор, доктор хабілітований (Dr Hab), декан Факультету юридичних і суспільних наук Університету ім. Яна Кохановського в м. Кельце, завідувач кафедри конституційного, європейського і міжнародного публічного права, Віце-президент Правління Польського Товариства конституційного права, Спікер Товариства Польських парламентаріїв, член Правління Європейського Товариства колишніх парламентаріїв Ради Європи (FP-AP) в Парижі (Польща).

Chief Editor

Shchokin Rostyslav Heorhiiovych, Doctor of Law, Professor, President of the Interregional Academy of Personnel Management

Deputy Editor

Kyslyi Anatolii Mykhailovych, Honored Lawyer of Ukraine, Doctor of Law, Professor, Director of Educational and Scientific Institute of Law. Prince Vladimir the Great, Interregional Academy of Personnel Management.

1. Akimova Lyudmyla Mykolayivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Professor of the Department of Finance and Economic Security of the National University of Water Management and Nature Management.

2. Barabash Yuriy Hryhorovych, Doctor of Law, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Vice-Rector for Academic Affairs of the National Law University named after Yaroslav the Wise.

3. Batanov Oleksandr Vasyliovych, Doctor of Law, Professor, Leading Researcher of the Department of Constitutional Law and Local Self-Government of the Institute of State and Law named after VM Koretsky NAS of Ukraine.

4. Bernazuk Jan Oleksandrovyh, Doctor of Law (constitutional law; municipal law), Professor of the Department of Constitutional and International Law, Honored Lawyer of Ukraine, Professor of the Department of Tavriya National University. VI Vernadsky.

5. Gurkovsky Volodymyr Ihorovych, Doctor of Science in Public Administration, Senior Researcher, First Deputy Director of the Center for Public Administration Problems.

6. Jablonska-Bonsa Jolanta, Professor, Doctor of Law, Head of the Department of Theory, Philosophy and History of Law of the Leon Kozminski Academy in Warsaw, Editor-in-Chief of the journal Critique of Law (Poland).

7. Kaidashev Roman Petrovich, Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of Administrative, Financial and Banking Law of the Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Volodymyr the Great PJSC «Interregional Academy of Personnel Management».

8. Khadzhiradeva Svitlana Kostiantynivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Deputy Director of the Ukrainian School of Government - Head of the Center for Evaluation of Candidates for Civil Service Positions. ORCID, Google Academy.

9. Kislov Denys Vasyliovych, Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor, Academician of the Ukrainian Academy of Sciences, Academician of the National Academy of Sciences of Higher Education of Ukraine, Professor of the Department of Public Administration of the Interregional Academy of Personnel Management.

10. Kovalenko Valentyn Vasyliovych, Doctor of Law, Professor, Leading Researcher of the Copyright and Related Rights Sector of the Laboratory of Copyright and Information Technologies of the Research Center for Forensic Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine.

11. Kozachenko Oleksandr Ivanovych, Candidate of Law, Senior Researcher, Professor of the Department of Security Management, Law Enforcement and Anti-Corruption Activities of the Interregional Academy of Personnel Management.

12. Kravchuk Volodymyr Mykolayovych, Doctor of Law, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Constitutional, Administrative and International Law of Volyn National University named after Lesya Ukrainka.

13. Krynychna Iryna Petrivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Administration and Administration of the Educa-

tional and Scientific Institute of Information Protection of the State University of Telecommunications.

14. Motrenko Tymofii Valentinovich, Professor of the Department of Public Administration of the Interregional Academy of Personnel Management, Doctor of Philosophy, Professor, Academician of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine.

15. Nesterovych Volodymyr Fedorovych, Doctor of Law, Associate Professor, Head of the Department of State and Legal Disciplines of Luhansk State University of Internal Affairs named after E.O. Didorenko.

16. Nestor Natalia Vladimirovna, Doctor of Law, Deputy Director for Research at the Kyiv Research Institute of Forensic Science, Honored Lawyer of Ukraine, ORCID, Google Academy.

17. Nicholas Schmitt, PhD, senior researcher at the Institute of Federalism, University of Friborg (Switzerland).

18. Novak-Kalyaeva Larysa Mykolayivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor.

19. Orlova Natalia Sergeevna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of Public Administration and Administration of Kyiv National University of Trade and Economics.

20. Ryabtsev Hennadiy Leonidovych, Doctor of Science in Public Administration, Candidate of Technical Sciences, Professor, Professor of Kyiv-Mohyla School of Government, Chief Researcher of the National Institute for Strategic Studies, Director of Special Projects of the Psycho Scientific and Technical Center, Member of the Expert Council of the Ministry of Energy of Ukraine, member of the Committee on Economic Competition Development of the Chamber of Commerce and Industry of Ukraine, expert of the National Agency for Quality Assurance in Higher Education.

21. Skrypniuk Oleksandr Vasyliovych, Doctor of Law, Professor, Academician of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine, Deputy Director of the Institute of State and Law. V.M. Koretsky NAS of Ukraine.

22. Sopilko Iryna Mykolayivna, Doctor of Law, Professor, Excellence in Education of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine, Dean of the Faculty of Law of the National Aviation University.

23. Strelbytska Lilia Mykolayivna, Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Education of Ukraine, Head of the Department of Civil Law Disciplines of the National Academy of Security Service of Ukraine.

24. Strelbytsky Mykola Pavlovych, Doctor of Law, Professor, Professor of the Department of National Security of the Educational and Scientific Institute of Law named after Prince Volodymyr the Great PJSC «Interregional Academy of Personnel Management».

25. Surai Inna Gennadiyivna, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Professor of the Department of Public Policy, Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv.

26. Titko Anna Vasylivna, Candidate of Law, Leading Researcher of the National Academy of Internal Affairs.

27. Tomasz Michałski, Doctor of Science, Associate Professor of the Department of Geography of Regional Development, University of Gdańsk, Gdańsk, Poland.

28. Tymoschyk Lilia Pavlivna, Candidate of Economic Sciences, Scientific Secretary of the Research Center for Forensic Intellectual Property of the Ministry of Justice of Ukraine, forensic expert, appraiser.

29. Valyukh Andriy Mykolayovych, Doctor of Science in Public Administration, Associate Professor, Professor of the Department of Public Administration of Documentation and Information Activity of the National University of Water Management and Nature Management.

30. Vechorek Leshyk, habilitated doctor, associate professor, head of the Department of Criminal Law, Criminology and Criminology, Faculty of Law and Social Sciences, University. Jan Kochanowski in Kielce (Poland).

31. Vorotin Valeriy Yevhenovych, Doctor of Science in Public Administration, Professor, Head of the Department of Complex Problems of State-Building of the Institute of Legislation of the Verkhovna Rada of Ukraine.

32. Yakymchuk Alina Yuriyivna, Doctor of Economics, Professor, Professor of the Department of Public Administration, Documentation and Information Activity of the National University of Water Management and Nature Management.

33. Yanchuk Artem Oleksandrovych, Doctor of Law, Professor, Honored Lawyer of Ukraine, Adviser to the First Deputy Chairman of the Verkhovna Rada of Ukraine.

34. Yarovoy Tikhon Sergeevich, Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Public Administration of the Interregional Academy of Personnel Management.

35. Yaskrenia Jerzy, Professor, Doctor Habilitated (Dr Hab), Dean of the Faculty of Law and Social Sciences, University. Jan Kokhanowski in Kielce, Head of the Department of Constitutional, European and International Public Law, Vice-President of the Board of the Polish Society of Constitutional Law, Speaker of the Society of Polish Parliamentarians, Member of the Board of the European Society of Former Parliamentarians (FP-AP) in Paris (Poland).

Андрейцев В. В.

Нормативно-правові засади технічного регулювання господарської діяльності, пов'язаної з об'єктами підвищеної небезпеки в економічній сфері: господарсько-правові аспекти.....8

Денєга В. Б., Петровський П. М.

Оптимізація компетенції органів місцевого самоврядування: ризики децентралізації.....18

Коломієць Є. В.

Особливості впровадження е-урядування в діяльності органів виконавчої влади в період дії правового режиму воєнного стану.....25

Лисенко С. О.

Розробка адміністративно-правових засад підготовки опитування із використанням поліграфа.....32

Папакіна Г. С.

Ідентифікація об'єктів нерухомого майна в умовах воєнного та післявоєнного станів.....37

Пархоменко С. А.

Забезпечення Президентом України своєчасності заходів з воєнної безпеки в умовах повномасштабної збройної агресії РФ проти України (теоретико-правовий аспект).....42

Тупіков В.

Етнонаціональні процеси сучасності у вимірі потенційних загроз для державності України.....53

Шевчук Р. В.

До проблеми реформування системи охорони здоров'я в Україні.....61

Коломієць Євгеній Віталійович,

кандидат з державного управління, доцент кафедри публічного адміністрування, Міжрегіональна академія управління персоналом, вул. Фроментівська, 2, Київ, Україна, 03039; kolomiets0880@gmail.com; <https://orsid.org/0000-0003-0093-6733>

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ Е-УРЯДУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В ПЕРІОД ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. У статті зроблено комплексний аналіз особливостей впровадження е-урядування в умовах запровадження Указом Президента України правового режиму воєнного стану. Так, запровадження воєнного стану безумовно внесло корективи до всіх сфер суспільного життя та зумовило необхідність пристосовуватися до нових реалій.

Визначено, що застосування елементів інформатизації та комп'ютеризації в публічному управлінні дозволили значною мірою розширити межі участі громадян у прийнятті суспільно-важливих рішень, зменшити кількість надлишкових бюрократичних процесів під час отримання публічних послуг, підвищити рівень взаємодії між різними органами виконавчої влади тощо.

З'ясовано, що е-урядування може бути інноваційною моделлю управління; сукупністю функціональних можливостей держави; сукупністю інформаційних систем. Визначено, що зважаючи на складну правову природу поняття "е-урядування", його також часто трактують за допомогою змісту, що розглядається на трьох рівнях: концептуальному, процесному та технічному.

Зроблено висновки, що суттєвим прогресом в умовах воєнного стану характеризують взаємовідносини між урядом та державою. Адже за 2022 рік було значно збільшено кількість послуг, якими змогли скористатися громадян лише завдяки використанню інтернет-ресурсів. Також взаємовідносини між державою та бізнесом за допомогою електронного ресурсу Дія.Бізнес дозволили зберегти діяльність суб'єктів підприємництва та забезпечити робочими місцями внутрішньо переміщених осіб. Саме завдяки взаємодопомозі між центральними органами виконавчої влади (взаємовідносини уряд-уряд), в перші дні повномасштабного вторгнення сфера е-урядування станом на 2023 рік визнається міжнародними організаціями однією із пріоритетних напрямів для розвитку в Україні.

Ключові слова: е-урядування, сервісні послуги, інформаційно-телекомунікаційні послуги, Дія, воєнний стан, інтернет-ресурси.

Kolomiets Yevhenii Vitaliiovych,

Candidate of Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Administration, Interregional Academy of Personnel Management, 2 Frometivska str., Kyiv, Ukraine, 03039; kolomiets0880@gmail.com; <https://orsid.org/0000-0003-0093-6733>

FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF E-GOVERNMENT IN THE ACTIVITIES OF EXECUTIVE GOVERNMENT BODIES DURING THE LEGAL REGIME OF MARTIAL STATE

Abstract. The article provides a comprehensive analysis of the features of the implementation of e-government in the conditions of the introduction of the legal regime of martial law by the Decree of the President of Ukraine. Thus, the introduction of martial law definitely made adjustments to all spheres of social life and made it necessary to adapt to new realities.

It was determined that the use of elements of informatization and computerization in public administration made it possible to significantly expand the boundaries of public participation in the adoption of socially important decisions, reduce the number of redundant bureaucratic processes when receiving public services, increase the level of interaction between various bodies of executive power, etc.

It was found that e-government can be an innovative management model; the totality of functional capabilities of the state; a set of information systems. It was determined that due to the complex legal nature

of the concept of “e-government”, it is also often interpreted with the help of the content, which is considered at three levels: conceptual, process and technical.

It was concluded that significant progress in the conditions of martial law is characterized by relations between the government and the state. After all, in 2022, the number of services that citizens could use only thanks to the use of Internet resources was significantly increased. Also, the relationship between the state and business with the help of the Diya.Business electronic resource made it possible to preserve the activities of business entities and provide jobs for internally displaced persons. Thanks to the mutual assistance between the central bodies of the executive power (government-government relations), in the first days of the full-scale invasion, the field of e-governance as of 2023 is recognized by international organizations as one of the priority areas for development in Ukraine.

Key words: e-government, service services, information and telecommunication services, DIYA, martial law, Internet resources.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Одним з пріоритетних напрямів державної політики, протягом вже досить тривалого періоду – є поступовий перехід до нової форми організації діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування. Така організація діяльності повинна характеризуватися забезпеченням якісно нового рівня оперативності та зручності отримання громадянами, організаціями, в тому числі міжнародними організаціями, державних (муніципальних) послуг. Безумовно, зручність та оперативність, в умовах сьогодення, досягається саме завдяки активному застосуванню інформаційно-телекомунікаційних (комп'ютерних технологій) в діяльності органів державної влади.

Саме у нинішньому суспільстві мережа Інтернет та набір сучасних інформаційних технологій відкрили нове середовище спілкування для людей, бізнесу та урядових організацій, надаючи більше можливостей для спілкування та отримання інформації абсолютно новим способом. Найбільшою заслугою є те, що інформаційно-комп'ютерні технології (ІКТ) створили можливість поширювати та отримувати урядову інформацію та послуги доступними способами.

Застосування елементів інформатизації та комп'ютеризації в публічному управлінні дозволили значною мірою розширити межі участі громадськості у прийнятті суспільно-важливих рішень, зменшити кількість надлишкових бюрократичних процесів під час отримання публічних послуг, підвищити рівень взаємодії між різними органами виконавчої влади тощо. Проте у лютому 2022 року, після вторгнення на територію України сусідньої держави електронна концепція розвитку органів публічної влади зазнала певних змін. Зокрема, в перший місяць повномасштабного вторгнення було обмежено доступ до значної кількості реєстрів, в той же час цифровий додаток “Дія”, на кінець 2022 року, надав можливість скористатися ще більшою

кількістю публічних послуг в електронному вигляді. Таким чином, зумовлюється актуальність здійснення комплексного дослідження для визначення впливу воєнного стану на подальше впровадження е-урядування в діяльності органів публічної адміністрації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сфера е-урядування останніми роками – є пріоритетним напрямом для проведення комплексних досліджень. Так, основою для здійснення комплексного аналізу впливу воєнного стану на е-урядування стали праці таких вітчизняних науковців як: Барегамян С. Х., Карпі Ю. В., Жекало Г. І., Заяць М. Я., Вакун О. В., Болдуєв М. В., Болдуєва О. В., Ісіков С. М., Беякова Є.О., Мохова Ю.Л. Окремо слід виділити працю Г.І. Ляхович та Г.І. Жекало “Концептуальні характеристики та особливості впровадження взаємодії інституцій влади та громадян в Україні із використанням ресурсів e-governance” [1], які розкрили з'ясували, що електронне урядування має беззаперечні переваги, які покращують стан демократичних процесів у державі першочергово через інформування. Адже чим більше каналів для здійснення інформування застосовується в практиці управління інституціями влади, тим більш відкрита та прозора політика формується. Також важливим є аналіз праці Г.Ю. Лук'янчук “Особливості впровадження електронного урядування в органах виконавчої влади України” [2], яка визначила, що електронне урядування дозволяє вирішити ряд існуючих проблем, а також загалом вдосконалює адміністративно-управлінську систему та підвищує ефективність діяльності органів державної влади зокрема. Впровадження новітнього інституту спричиняє трансформацію державного апарату та повинно враховувати суспільні інтереси та особливості національної системи управління. Потребує уваги і праця, Барегамян С. Х., Карпі Ю. В. “Електронне урядування на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: сучасний стан та перспек-

тиви впровадження в Україні” [3], які вказали на важливість впровадження електронного урядування на місцевому рівні, на якому безпосередньо і знаходять своє втілення всі нововведення загальнодержавного рівня щодо надання адміністративних послуг громадянам та суб'єктам господарської діяльності, а також залучення їх до процесу прийняття управлінських рішень.

Метою дослідження виступає визначення впливу воєнного стану та військової агресії в Україні на сферу е-урядування в діяльності органів виконавчої влади та визначення перспективних напрямів для здійснення подальшого дослідження.

Виклад матеріалу дослідження та його основні результати 24 лютого 2022 року внаслідок повномасштабного вторгнення сусідньої держави на територію України, указом Президента України було введено правовий режим воєнного стану по всій території України [4]. Запровадження воєнного стану безумовно внесло корективи до всіх сфер суспільного життя та зумовило необхідність пристосовуватися до нових реалій. Втім, важливо відмітити, що незважаючи на активні бойові дії, е-урядування – є одним з найважливіших інструментів, що дозволяє органам державної влади та місцевого самоврядування певним чином забезпечувати свою належну діяльність в таких складних умовах. Задля того, щоб об'єктивно оцінити вплив воєнного стану на е-урядування, необхідно для початку з'ясувати саме поняття е-урядування, визначити його складові елементи.

Так, е-урядування (*електронне урядування*) є ключовим елементом ефективної урядової діяльності та сучасного демократичного суспільства, що забезпечує вільний та оперативний доступ населення до інформації та відкритого діалогу між державою та громадськістю за допомогою застосування інформаційних технологій [5, с. 50-52].

На думку М. В. Болдуєва електронне урядування має досить багато значень та трактувань. Зокрема, він розглядає таке поняття перш за все, як надання необхідних адміністративних послуг фізичним та юридичним особам в електронній формі за допомогою глобальної мережі Інтернет. У більш широкому розумінні електронне урядування являє собою пакет інформаційно-комп'ютерних технологій і набір супутніх організаційних заходів нормативно-правового забезпечення для організації електронної взаємодії між органами державної влади, громадянами, організаціями та іншими суб'єктами економіки [6, с. 119].

В праці Белякової Є.О. визначено, що електронне урядування є інструментом сталого розвитку, при ефективному застосуванні якого формується спрощена та прозора взаємодія органів державної влади та місцевого самоврядування між собою, з громадянами та бізнесом за допомогою сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, а також здійснюється вплив на всі сфери суспільного життя громадян з метою задоволення їх потреб з одночасним забезпеченням сталості природних систем та навколишнього середовища [7, с. 153].

При цьому слід відмітити, що електронне урядування більшістю дослідників розглядається не просто як спосіб зростання ефективності публічного управління та адміністрування, але і як основний елемент нової моделі демократії в інформаційному суспільстві. Оскільки технології електронного урядування створюють умови для ефективності залучення громадян і громадських організацій до процесів розробки й реалізації публічної політики.

З огляду на складну природу поняття “е-урядування”, його також часто трактують за допомогою змісту – тобто того, з чого воно складається. Зазвичай, воно розглядається на трьох рівнях: концептуальному, процесному та технічному. Так, в межах концептуального рівня е-урядування є інноваційною моделлю політико-адміністративного управління або новою формою організації діяльності органів публічної влади. Процесний рівень е-урядування включає в себе сукупність функціональних можливостей, що може впроваджувати держава за допомогою використання сучасних видів інформаційно-комп'ютерних технологій. В цьому рівні використовується інформаційно-технологічна підтримка прийняття управлінських рішень, надання послуг державного чи місцевого значення в дистанційному (онлайн) режимі, застосування комп'ютерних технологій для участі громадськості в прийнятті суспільно-важливих рішень. І на технічному рівні е-урядування є сукупністю інформаційних систем, засобів зв'язку та обробки інформації, каналів передачі інформації, що беруть участь в процесах управління [8].

Таким чином, е-урядування може бути інноваційною моделлю управління; сукупністю функціональних можливостей держави; сукупністю інформаційних систем.

Крім змісту, для нашого дослідження має важливе значення з'ясувати також види взаємовідносин в системі е-урядування. Більшість теоретиків схиляються до трьох видів

взаємовідносин. Зокрема G2C (government to citizen) – “уряд – громадяни”, G2B (government to business) “уряд – бізнес”, G2G “уряд – уряд”. Крім зазначених вище трьох основних іноземні науковці виділяють додаткових види взаємовідносин: C2G (citizen-to-government) – “громадяни-уряд”; B2G (business-to-government) – бізнес для уряду; G2N (government-to-nonprofit) – уряд- неурядові організації; N2G (nonprofit-to-government) – неурядові організації-уряд; G2E (government-to-employee) уряд-державні службовці [9].

На думку Барегамян С.Х. запровадження технологій е-урядування дає змогу: 1) для громадян – мати доступ до публічної інформації та одержувати адміністративні послуги через мережу; брати участь у творенні і реалізації державної політики; 2) для бізнесу – через мережу мати спрощений доступ до органів влади, співпрацювати з ними, що сприятиме економічному розвитку; 3) для органів влади – підвищити оперативність, ефективність своєї діяльності, якість надання адміністративних послуг; залучити всіх громадян до процесу прийняття державних рішень [3].

Таким чином, в межах цього дослідження слід розглянути вплив воєнного стану в межах взаємовідносин уряд – громадяни, уряд-бізнес та уряд-уряд.

Щодо взаємовідносин уряд-уряд, то 12 березня 2022 року Кабінетом Міністрів України було прийнято важливу Постанову “Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану” [11]. Відповідно до цієї Постанови на період дії воєнного стану міністерства, інші центральні та місцеві органи виконавчої влади, державні та комунальні підприємства, установи, організації, що належать до сфери їх управління, для забезпечення належного функціонування інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів, володільцями (держателями) та/або адміністраторами яких вони є, та захисту інформації, що обробляється в них, а також захисту державних інформаційних ресурсів, можуть вживати додаткових заходів. Зокрема: 1) розміщувати державні інформаційні ресурси та публічні електронні реєстри на хмарних ресурсах та/або в центрах обробки даних, що розташовані за межами України, та реєструвати доменні імена у домені gov.ua для такого розміщення; 2) створювати додаткові резервні

копії державних інформаційних ресурсів та публічних електронних реєстрів; 3) зберігати резервні копії державних інформаційних ресурсів та публічних електронних реєстрів у зашифрованому вигляді, зокрема за межами України; 4) зупиняти, обмежувати роботу інформаційних, інформаційно-комунікаційних та електронних комунікаційних систем, а також публічних електронних реєстрів тощо [11].

Аналізуючи вказану вище Постанову, можливо констатувати, що з перших днів війни центральним органом виконавчої влади було вжито необхідних заходів щодо збереження досягнень у сфері е-урядування іншим органами виконавчої влади. З перших днів війни було обмежено доступ до державних реєстрів, окремих сайтів державних органів. Для прикладу, 24 лютого 2022 року було закрито доступ до Єдиного державного реєстру судових рішень, з метою захисту його від можливих кібератак сусідньої держави. Станом на початок 2023 року реєстр є відкритим та перебуває під посиленням моніторингом стану кіберзагроз. Проте, у випадку виявлення ознак кіберзагрози Державна судова адміністрація України знову може обмежити доступ до реєстру [12].

Слід зазначити, що незважаючи на постійні можливі загрози в інформаційному просторі з боку сусідньої держави, взаємодія між різними органами виконавчої влади в рамках е-урядування поступово відновлюється чи вже вийшла на довоєнний період.

Повномасштабне вторгнення на територію України стало причиною для посиленої роботи органів виконавчої влади у сфері підтримки громадян, в тому числі з використанням інформаційно-телекомунікаційних технологій. Зокрема, це стосується розширення функціональних можливостей додатку “Дія”. Так за допомогою цифрового додатку “Дія” за 2022 рік було здійснено подальшу цифровізацію державних послуг, які можуть надаватися онлайн. Серед нових адміністративних послуг, якими можуть скористатися громадян в режимі онлайн, можливо назвати: 1) UNITED 24; 2) Пошкоджене майно 3) Послуги для внутрішньо переміщених осіб (призначення та скасування статусу, грошова допомога, зміна місця проживання); 4) Оновлена Є-Підтримка; 5) Допомога по безробіттю; 6) Дія.TV; 7) Дія.Радіо; 8) Є-Ворог; 9) Опитування; 10) Витяг про місце проживання; 11) Військові облігації; 12) Є-Оселя; 13) Англомовні документи. Також, в додатку дія заявилися три нових документи: Є-Документ, пенсійне посвідчення та посвідка на проживання [13].

На місцевому рівні також слід згадати про нову функціональну можливість додатку “Київ Цифровий” створювати контактні звернення щодо наявних проблем в місті Київ, що потребують вирішення з боку місцевої влади [14].

Таким чином, можливо аргументувати, що незважаючи на воєнну агресію сусідньої держави взаємодія “уряд-громадяни” у період воєнного стану в Україні доводить орієнтованість нашої держави на подальшу необхідність повної цифровізації послуг, що можуть надаватися громадянам та орієнтованість органів виконавчої влади на зменшення кількості бюрократичних процедур та сервісності послуг.

Щодо взаємодії уряду та бізнесу в умовах воєнного стану, то слід також вказати на цифровий додаток “Дія” та нові можливості для бізнесу. Зокрема, відповідно до Закону України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану” у березні 2022 року було визначено, що бізнес з доходом до 10 млрд. грн. має право стати платниками єдиного податку 3-ї групи, що у свою чергу дозволяє сплачувати суб’єкту підприємництва ставку податку у 2 % від розміру доходу (замість 18 % податку на прибуток) [15]. Так, декларацію від сплати такого податку з червня 2022 року, можливо подавати за допомогою цифрового додатку “Дія”.

Ще одним цифровізованим сервісом для допомоги бізнесу, що набув особливої актуальності в умовах воєнного стану в Україні є Дія.Бізнес. Тут можливо виділити два ключових нововведення. По-перше, центральними органами виконавчої влади було запущено платформу цифрової взаємодії для допомоги з релокації бізнесу. ДП «Прозорро.Продажі» спільно з маркетплейсом E-Tender розробило ІТ-систему, яка дозволяє подавати заявки як підприємствам, що потребують переміщення, так і компаніям, які готові надати для цього приміщення чи інші активи. Платформа дозволяє не лише збирати та опрацьовувати такі запити, а й моніторити онлайн процес переїзду, що реалізовує Міністерство економіки України спільно з Міністерством, Укрзалізницею, Укрпоштою та іншими учасниками [16]. І по-друге, Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову “Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні”, що передбачає компенсацію

для бізнесу в розмірі 6700 гривень за кожную працевлаштовану внутрішньо переміщену особу [17]. Таку, компенсацію можливо отримати оформивши безкоштовну заявку за допомогою сервісу Дія.Бізнес.

І на завершення, слід зазначити, що відповідно до проведеного опитування проведеного Відділом економічних і соціальних питань ООН щодо електронного урядування за 2022 рік, після того як росія розпочала військовий наступ в Україні, український уряд успішно продовжив надання державних послуг, оперативно вдавшись до розміщення своєї цифрової інфраструктури в загальнодоступній хмарі, де вона розміщена в центрах обробки даних по всій Європі. Їхньою метою було уникнути випадкового чи навмисного знищення та доступу іноземної держави. Таким чином, український уряд зміг зберегти доступ і контроль над функціями, які є критично важливими для розбудови держави, такими як земельний реєстр. Використовуючи надійні комп’ютери та пристрої зберігання даних, урядові установи почали процес завантаження даних у хмару – даних, які раніше зберігалися на серверах, фізично розташованих у країні [18, с. 178].

Висновки. Застосування е-урядування в діяльності органів виконавчої влади в умовах введеного в лютому 2022 року правовим режимом воєнного стану аргументує спроможність нашої держави протистояти зовнішньому ворогу на всіх фронтах. Так, в умовах активних бойових дій вищими органами державної влади було зроблено комплекс заходів спрямованих на збереження та подальше впровадження інструментів побудови сервісного суспільства, в тому числі розвитку взаємовідносин: уряд-громадяни, уряд-бізнес та уряд-уряд.

Суттєвим прогресом в умовах воєнного стану характеризуються взаємовідносини між урядом та державою. Адже за 2022 рік було значно збільшено кількість послуг, якими змогли скористатися громадян лише завдяки використанню інтернет-ресурсів. Також взаємовідносини між державою та бізнесом за допомогою електронного ресурсу Дія.Бізнес дозволили зберегти діяльність суб’єктів підприємництва та забезпечити робочими місцями внутрішньо переміщених осіб. Саме завдяки взаємодопомозі між центральними органами виконавчої влади (взаємовідносини уряд-уряд), в перші дні повномасштабного вторгнення сфера е-урядування станом на 2023 рік визнається міжнародними організаціями однією із пріоритетних напрямів для розвитку в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Ляхович, Г. І., & Жекало, Г. І. Концептуальні характеристики та особливості впровадження взаємодії інституцій влади та громадян в Україні із використанням ресурсів e-governance. *Економіка, управління та адміністрування*, № 1(103), 2023. С. 111–117. [https://doi.org/10.26642/ema-2023-1\(103\)-111-117](https://doi.org/10.26642/ema-2023-1(103)-111-117)
2. Лук'янова Г.Ю. Особливості впровадження електронного урядування в органах виконавчої влади України. № 4 (2021): Аналітично-порівняльне правознавство. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255113>
3. Барегамян С. Х., Карпі Ю. В. Електронне урядування на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях: сучасний стан та перспективи впровадження в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2019. № 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1522>
4. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022 р. № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
5. Мохова Ю.Л. Особливості державного управління в країнах Європейського союзу в умовах сталого розвитку. *Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях*: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м.Маріуполь, 27-28 травня 2021 р.). Маріуполь, 2021. С. 50-52.
6. Болдуєв М. В., Болдуєва О. В., Ісіков С. М. Стан та перспективи розвитку електронного урядування в публічному управлінні України. *Публічне управління та адміністрування. economics Bulletin*, 2020, № 3 с. 118-125 р. https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/3/EV20203_118-125.pdf
7. Белякова Є.О. Інформаційно-правове забезпечення електронного урядування в Україні. дис. на здоб. наукового ступеня док. філософ право. Національний університет біоресурсів і природокористування України, Київ, 2021. 191 с.
8. Жекало Г. І., Заяць М. Я., Вакун О. В. Сутність та зміст електронного урядування: концептуальний вимір. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1716>
9. Fang Z. E-Government in the digital era: concept, practice, and development. *International Journal of The Computer, The Internet and Management*, Vol. 10, №.2, 2002, p. 1-22.
10. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 р. № 263. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/deyaki-pitannya-zabezpechennya-funkcionuvannya-informacijno-komunikacijnih-sistem-elektronnih-komunikacijnih-sistem-publichnih-elektronnih-reyestriv-v-umovah-voyennogo-stanu-263>
11. Доступ до всіх судових рішень відновили, але ЄДРСР працює поки що в тестовому режимі. Інформаційний матеріал. URL: <https://www.dzakupivli.com.ua/news/1630-dostup-do-vsh-sudovih-rshen-vdnovili-ale-drsr-pratsyu-pokishcho-v-testovomu-rejim>
12. Рік незламності Мінцифри: військові послуги в Дії та інші топ-100 досягнень міністерства. Офіційні відомості Міністерства цифрової трансформації від 27.12.2022 р. URL: <https://diia.gov.ua/news/rik-nezlamnosti-mincifri-vijskovi-poslugi-v-diyi-ta-inshi-top-100-dosyagnen-ministerstva>
13. У застосунок «Київ Цифровий» інтегрували можливість створювати звернення до Контактного центру Києва 1551. Офіційний портал Києва. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/u-zastosunok-kiv-tsifroviy-integruvali-mozhlivist-stvoryuvati-zvernennya-do-kontaktnogo-tsentr-kijeva_1551/
14. Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану: Закон України від 03.03. 2022 р. № 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>
15. В Україні запустили єдину платформу цифрової взаємодії для допомоги в релокації бізнесу. Дія. Бізнес. від 11.04.2022 р. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/iniciativi/v-ukraini-zapustili-edinu-platformu-cifrovoi-vzaemodii-dla-dopomogi-v-relokacii-biznesu>
16. Про затвердження Порядку надання роботодавцю компенсації витрат на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 331. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-p#Text>
17. UNITED NATIONS E-GOVERNMENT SURVEY 2022 The Future of Digital government. Department of Economic and Social Affairs. p. 279 <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Web%20version%20E-Government%202022.pdf>
18. Radchenko, O., Kovach, V., Radchenko, O., Kriukov, O., Sydorhuk, L., Sharov, P., & Semenets-Orlova, I. (2021). Principles of natural capital preservation in the context of strategy of state environmental safety. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 280, p. 09024). EDP Sciences.

REFERENCES:

1. Lyakhovich, G. I., & Zhekalo, G. I. (2023). Conceptual characteristics and peculiarities of the implementation of the interaction of government institutions and citizens in Ukraine using e-governance resources. *Economics, Management and Administration*, (1(103), 111–117. [https://doi.org/10.26642/ema-2023-1\(103\)-111-117](https://doi.org/10.26642/ema-2023-1(103)-111-117)

2. Lukyanova G.Yu. Peculiarities of the implementation of electronic governance in the bodies of the executive power of Ukraine. No. 4 (2021): Analytical and comparative jurisprudence. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/255113>
3. Bareghamyan S. Kh., Karpi Y. V. Electronic governance at the national, regional and local levels: current state and prospects of implementation in Ukraine. Public administration: improvement and development. 2019. No. 11. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1522>
4. On the introduction of martial law in Ukraine: Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022 No. 2102-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
5. Yu.L. Mokhova Peculiarities of public administration in the countries of the European Union in conditions of sustainable development. Public administration for sustainable development: challenges and prospects at the national and local levels: materials of the IV International. science and practice conf. (Mariupol, May 27-28, 2021). Mariupol, 2021. P.50-52.
6. Bolduev M. V., Boldueva O. V., Isikov S. M. The state and prospects of the development of electronic governance in the public administration of Ukraine. Public management and administration. economics Bulletin, 2020, No. 3 p. 118-125 https://ev.nmu.org.ua/docs/2020/3/EV20203_118-125.pdf
7. Belyakova E.O. Information and legal provision of e-governance in Ukraine. thesis on scientific degree doc. philosopher of law. National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine, Kyiv, 2021. 191 p.
8. Zhekalo G. I., Zayats M. Ya., Vakun O. V. The essence and content of electronic governance: conceptual dimension. Public administration: improvement and development. 2020. No. 8. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1716>
9. Fang Z. E-Government in the digital era: concept, practice, and development. International Journal of The Computer, The Internet and Management, Vol. 10, No. 2, 2002, p. 1-22.
10. Some issues of ensuring the functioning of information and communication systems, electronic communication systems, and public electronic registers under martial law: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 12, 2022 No. 263. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/263>
11. Access to all court decisions has been restored, but the EDRSR is still in test mode. Information material. URL: <https://www.dzakupivli.com.ua/news/1630-dostup-do-vsh-sudovih-rshen-vdnovili-ale-drsr-pratsyu-poki-shcho-v-testovomu-rejim>
12. Year of invincibility of the Ministry of Digital: military services in Action and other top 100 achievements of the Ministry. Official information of the Ministry of Digital Transformation from December 27, 2022. URL: <https://diia.gov.ua/news/rik-nezlamnosti-mincifri-vijskovi-poslugi-v-diyi-ta-inshi-top-100-dosyagnen-ministerstva>
13. The “Kyiv Digital” application has integrated the ability to create appeals to the Contact Center of Kyiv 1551. The official portal of Kyiv. URL: https://kyivcity.gov.ua/news/u_zastosunok_kiv_tsifroviy-integruvali_mozhlyvist_stvoryuvati_zvernennya_do_kontaktnogo_tsentru_kiyeva_1551/
14. On amendments to the Tax Code of Ukraine and other legislative acts of Ukraine regarding the peculiarities of taxation and reporting during the period of martial law: Law of Ukraine dated 03.03. 2022 No. 2118-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2118-20#Text>
15. In Ukraine, a single digital interaction platform was launched to assist in business relocation. Action. Business. from 04/11/2022 URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/iniciativi/v-ukraini-zapusti-edinu-platformu-cifrovoi-vzaemodii-dla-dopomogi-v-relokaii-biznesu>
16. On the approval of the Procedure for providing compensation to the employer for labor costs for the employment of internally displaced persons as a result of hostilities during martial law in Ukraine: Decree of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated March 20, 2022 No. 331. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/331-2022-п#Text>
17. UNITED NATIONS E-GOVERNMENT SURVEY 2022 The Future of Digital government. Department of Economic and Social Affairs. p. 279 <https://desapublications.un.org/sites/default/files/publications/2022-09/Web%20version%20E-Government%202022.pdf>.
18. Radchenko, O., Kovach, V., Radchenko, O., Kriukov, O., Sydorhuk, L., Sharov, P., & Semenets-Orlova, I. (2021). Principles of natural capital preservation in the context of strategy of state environmental safety. In *E3S Web of Conferences* (Vol. 280, p. 09024). EDP Sciences.